І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. в Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXII. Ч. 206. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 4-го ЛИСТОПАДА 1965 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, NOVEMBER 4, 1965 No. 206. VOL. LXXII.

ОСТАННІ ВІСТІ

Середа, 3 листопада 1965 р.

В АМЕРИЦІ

ГОЛДВОТЕР ДОМАГАЄТЬСЯ РЕЗИГНАЦІЇ СЕКРЕТАРЯ ОБОРОНИ РОБЕРТА МЕКНАМАРИ. Промовляючи в своїм домі до телевізійного інтерв'ю, Голдвотер заявив, що війну у В'єтнамі можна закінчити за кілька місяців, але треба бомбардувати промислові об'єкти в Ганой і в Північнім В'єтнамі. Голдвотер казав, що його не пустили до В'єтнаму, але дали дозвіл відвідати В'єтнам сенаторові Тедові Кеннеді, який не розуміється на війні. Голдвотер є генералом резерви в летунстві ЗДА. Ганой не є якимсь „засекреченим місцем", казав Голдвотер, і тому треба це місто бомбардувати.

У ВАШИНҐТОНІ ПОЧАВСЯ 2-го ЛИСТОПАДА СУД НАД КОМУНІСТИЧНОЮ ПАРТІЄЮ, яку уряд оскаржує в тому, що вона не зареєструвала себе як чужого аґента згідно з законом, який вимагає, щоб провід цієї партії та всі її члени реєструвалися як аґенти чужої держави. Адвокати Комуністичної партії поставили внесок, щоб суддя відкинув оскарження, бо в останніх роках комуністичний рух у світі дуже змінився. Але суддя відкинув внесок оборонців. Коли суд засудить Комуністичну партію, то вона мусітиме заплатити $280,000 кари.

СПАЛИВ СЕБЕ 32-РІЧНИЙ КВЕЙКЕР НОРМАН МОРРІСОН, ПРОТЕСТУЮЧИ ПРОТИ ВІЙНИ У В'ЄТНАМІ. Моррісон пішов під будинок Департаменту Оборони із півторарічною дитиною і там облив себе газоліною та підпалив її. Це сталося на очах людей, які кричали, щоб він відкинув від себе дитину. Дівчинка впала з його рук ще тоді, коли Моррісон щойно підпалив себе. Вона не пошкоджена, і мати взяла її з собою. Моррісон помер у шпиталі зараз після того, як його туди привезли. Жінка Моррісона заявила, що її чоловік протестував таким способом проти того, що у В'єтнамі гинуть люди у війні. Він був членом Квейкрів, які називають себе Товариством Приятелів, і які є проти війни. Моррісон був батьком трьох дітей, з яких одне мав зі собою.

КОМЕТУ ІКІЯ-СЕКІ МОЖНА БАЧИТИ НА ПІВДЕННО-СХІДНІЙ ЧАСТИНІ НЕБА. Вона більше як два тижні тому пройшла по найменшій віддалі від Сонця і не розлетілася в космосі, як передбачали деякі астрономи. 2-го листопада ця комета зійшла на небі о год. 4:40 вранці. Її можна бачити голим оком перед сходом сонця, коли є ясне небо. Але це можна зробити з якогось вищого будинку, або з вільного місця, поза містом, щоб можна бачити небо над горизонтом. Її хвіст сягає четвертину висоти неба: від землі до зеніту.

ПОКІЙНИЙ ПРЕЗИДЕНТ КЕННЕДІ ВВАЖАВ ВЕЛИКИМИ ТИХ АМЕРИКАНСЬКИХ ПРЕЗИДЕНТІВ, які довершили великих діл. Аж після великих діл ішли великі пляни деяких президентів ЗДА. Джан Ф. Кеннеді погоджувався з вислідом опитування історика Артура М. Шлезінґера, який на перших місцях поставив президентів: Вашинґтона, Лінкольна і Ф. Д. Рузвелта. Але він не міг погодитися з вислідом опитування, яке на четвертому місці між великими американськими президентами ставило Вудро Вільсона. Вільсон, на думку Дж. Ф. Кеннеді, не мав успіху в мехіканській інтервенції, попсував справу Ліґи Націй та не мав успіху і в інших справах.

У СВІТІ

ФРАНЦУЗЬКИЙ МІНІСТЕР ЗАКОРДОННИХ СПРАВ МОРІС КУВ ДЕ МУРВІЛЬ ЗАКІНЧИВ свою 6-денну візиту у Москві, під час якої конферував з керівними верховодами Кремлю. У спільному комунікаті сказано тільки загальні фрази про „поліпшення взаємин", заявлено спільне бажання бачити мир у В'єтнамі (при чому не згадано нічого про тамошню приявність американських військ), а в точці про „проблеми безпеки Европи" зазначено, що цю справу треба узгіднити „з усіма заінтересованими сторонами".

ЗДА ОБІЦЯЛИ ІНДІЇ ДОСТАВИТИ 500.000 тонн пшениці які задовольнять потреби Індії до кінця цього року. Однак Америка відмовилась зобов'язатися до харчових достав на постійній чи довготерміновій базі, поки Індія не направить свого сільського господарства. Індійці вважають, що це є натиск, щоб Індія замирилась з Пакістаном. Америка заявила, що харчові достави будуть роблені за принципом одномісячного порозуміння.

СКЛИКАНЕ НА 1 ЛИСТОПАДА ЗАСІДАННЯ РАДИ БЕЗПЕКИ ОН ВІДКЛИКАНО, бо в кулюарах не можна було знайти спільної формули в пакістансько-індійському спорі. Індійський прем'єр Ляль Багадур Шастрі має в найближчих тижнях прибути з відвідинами до президента Джансона. Але президент Пакістану Мохаммед Аюб Хан заявив, що поки не буде поладнана справа Кашміру — годі сподіватися миру в Азії.

КОМАНДАНТ ІНДОНЕЗІЙСЬКОЇ АРМІЇ ГЕНЕРАЛ СУГАРТО, ЯКИЙ ЗДУСИВ БУВ КОМУНІСТИЧНИЙ ПЕРЕВОРОТ З 1 ЖОВТНЯ ЦЬОГО РОКУ і з того часу веде послідовну протикомуністичну акцію, вислав дальших два курені війська на Джаву, де комуністи особливо сильні, стосують тактику раптових наскоків і втечі та захопили владу в двох округах. В повіті Боджалалі в центральній Джаві комуністи вбили 250 осіб, у сутичках з комуністичними загонами вбито 190 комуністів. Армія намагається не допустити, щоб в Індонезії розпалилась громадянська війна.

НЕВІДОМІ ВИНУВАТЦІ СХОПИЛИ У ПАРИЖІ видатного арабського політичного еміґранта, Мехті Бен Барку, який був головою марокканського парляменту і близьким співробітником батька теперішнього короля Гассана II, Мохаммеда V, але потім розійшовся з королівським домом, перейшов до опозиції і виїхав за кордон. Люди бачили, як французькі „поліційні старшини" втягли на вулиці Парижу Бен Барку до автомобілю і від'їхали: гадають що це були переодягнені марокканські екстремісти, які не хотіли допустити до порозуміння між Баркою і королем і до повороту Барки до краю.

ВИДАЮТЬ СПОГАДИ СОВЄТСЬКОГО ВІЙСЬКОВОГО ДИПЛОМАТА, ЯКИЙ БУВ ШПИГУНОМ ЗАХОДУ. Олег В. Пенковський три роки тому передав ЗДА дуже важливі військові, економічні й політичні інформації. Його застрелили в СССР як американського шпигуна. Тепер виявилося, що він залишив свої спогади, які є тут, і їх мають видати друком під назвою „Документи Пенковського". Але представники Центральної Розвідчої Аґенції мусять переглянути ті спогади, щоб в них не було чогось такого, що могло б пошкодити безпеці ЗДА. ЦРАґенція заявила, що вона не відповідає за точність спогадів.

РЕСПУБЛІКАНЕЦЬ ЛІНДСЕЙ ПЕРЕМІГ ДЕМОКРАТА БІМА У ВИБОРАХ НА ПОСАДНИКА НЮ ЙОРКУ; ДЕМОКРАТ ГЮЗ ЗДОБУВ ВЕЛИКУ ПЕРЕМОГУ НАД РЕСПУБЛІКАНЦЕМ ДЮМОНТОМ У ВИБОРАХ НА ГУБЕРНАТОРА НЮ ДЖЕРЗІ, ЗДОБУВШИ ТАКОЖ ДЕМОКРАТИЧНУ БІЛЬШІСТЬ У СТЕЙТОВІЙ АСАМБЛЕЇ

Ліндсей здобув пост посадника Ню Йорку; О'Коннор є президентом Міської Ради, а Прокаччіно контролером

Ню Йорк, — У виборах 2-го листопада республікансько ліберальний кандидат на становище посадника Ню Йорку, 43-річний конґресмен Джан В. Ліндсей переміг демократичного кандидата дотеперішнього контролера 59-річного Абрагама Д. Біма. Ліндсей дістав 1 165 506 голосів, Бім — 1 030 119, а третій консервативний кандидат Вілліям Ф. Баклі дістав — 338 432 голоси. Але два дальші важливі становища в управі міста здобули демократичні кандидати. І так, президентом Міської Ради став окружний прокуратор Френк О'Коннор, а контролером буде суддя Маріо Прокаччіно. Програна Біма є неуспіхом демократичного сенатара Ню Йорку Роберта Ф. Кеннеді, який до останньої хвилини підтримував демократичного кандидата. Підримав Біма — два дні перед виборами, і президент Джансон. Преса пише, що Бімові пошкодив консервативний кандидат Баклі, який стягнув на себе голоси католицьких ірляндських виборців. Ліндсей займе пост посадника Ню Йорку після Роберта Ф. Ваґнера, який відмовився кандидувати четвертий раз на цей пост. Нововибраний посадник обійме свій пост 1-го січня 1966-го року. Ліндсей буде першим посадником-недемократом від 1945-го року, коли посадником був республіканець Фіорельо ЛяҐардія. Ліндсей заявив після того, як довідався про свою перемогу: „Пляную дати місту Ню Йоркові таку адміністрацію, яка з самовідданням буде працювати, і, я сподіваюся" що це буде така успішна управа, якої ще не було". Бім признався до поразки о год. 2-ій ти, і, я сподіваюся, що це програв вибори тому, що кандидував консервативний кандидат Беклі. Бім заявив, що мешканці Ню Йорку напевно підтримають нову Міську Управу з Ліндсеєм на чолі. В 67-ій виборчій окрузі кандидував від Республікандидат Баклі. Бім заявив, канської партії на пост асемблімена до Олбані, адвокат українського роду Волтер Стек, який здобув 5 517 голосів, а його демократичний противник Дж. Маркс був перевибраний — 10 144 голоси. Новий посадник Ліндсей сподівається, що зможе з успіхом співпрацювати з демократичними провідниками в Міській Управі. Республіканці здобули більшість у стейтовому Сенаті, де тепер мали більшість демократи, але контроля над стейтовою Асамблеєю вранці 3-го листопада була ще непевна.

Джан В. Ліндсей

Кітінґ здобув становище судді в Стейтовому Апеляційному Суді

Ню Йорк. — Колишній сенатор республіканець Кеннет Б. Кітінґ, який програв був вибори минулого року, здобув пост судді в Стейтовому Апеляційному Суді, який є найвищим стейтовим трибуналом. Кітінґ переміг демократичного кандидата — суддю Стейтового Найвищого Суду Овена МекҐіверна. Кітінґ здобув 1,588,221 голос, а МекҐіверн — 979,537 голосів. Консервативний кандидат Генрі С. Мідзендорф дістав тільки 39,950 голосів. О год. 2-ій по півночі МекҐіверн визнав свою прогру і ґратулював Кітінґові.

Андрій Добрянський співає сольові ролі в Метрополітальній опері

Ню Йорк. — Свого часу вже інформовано, що світової слави Метрополітальна опера в Ню Йорку заанґажувала на свій сезон 1965-66 відомого нашого молодого й надійного співака-артиста, соліста українського хору „Думка" Андрія Добрянського. Тепер Інформаційна Служба Метрополітальної опери повідомляє, що п. Добрянський вже в найближчому часі виконуватиме сольові ролі: в четвер, 4-го листопада ц. р. о год. 8-ій ввечері він співатиме басову партію Бонзи в опері Пуччіні „Мадам Батерфлай", а в неділю, 7-го листопада о год. 2-ій по полудні співатиме басову партію Дона Маґніфіґо в опері Россіні „Сіндерелла".

Адрій Добрянський

ГРОМАДА В ДЖЕРЗІ СИТІ ВІДЗНАЧИТЬ ЛИСТОПАДОВІ РОКОВИНИ

Джерзі Ситі. — В найближчу неділю, 7-го листопада, місцева українська громада із своїм Відділом УККомітету у проводі відзначить роковини Листопадового Зриву окремим Святом, що відбудеться в залі Народного Дому о год 4-ій по полудні. В програмі Свята є святочна Калини, деклямації і співи промова д-ра Володимира переважно у виконанні молоді та оригінальний „Листопадовий монтаж". Свято в Народному Домі буде попереджене Службою Божою на інтенцію учасників українських визвольних змагань в місцевій українській католицькій церкві при Ґрін вулиці, при організованій участі товариств і установ Громади.

У стейті Ню Джерзі переобрано великою більшістю демократичного губернатора Ричарда Дж. Гюза

Дотеперішній губернатор стейту Ню Джерзі Ричард Дж. Гюз, 56-річний колишній суддя в Трентоні, католик, батько 10-ох дітей, виграв вибори величезною більшістю голосів, і то не тільки для себе, але взагалі для Демократичної партії, яка вперше від 1913 року стає в тому стейті керівною не тільки в стейтовій адміністрації, але й леґіслятурі. За вислідами з 4.579 виборчих округ на всі 4.753 Гюз дістав 1,264.082 голоси, а його противник, стейтовий сенатор Вейн Дюмонт, республіканець, 887.711. Навіть традиційно республіканський повіт Берґену виявив тепер демократичну більшість, так само, як повіт Пассейк і Гудзон з сильними республіканськими впливами. Ричард Гюз був обраний на губернатора чотири роки тому, перемігши в міжчасі померлого республіканського кандидата Джеймса Мічелла, колишнього секретаря праці в уряді президента Айзенгавера. На прогру республіканського кандидата Вейна Дюмонта склалося кілька причин: губернатор Гюз був загально відомий, а про сенатора Дюмонта багато стейтових мешканців нічого не знали; республіканська стейтова організація була дуже слаба, чого доказом був касовий дефіцит зразу таки від початку передвиборчої кампанії, яка лягла тягарем на особу Дюмонта; стейтові республіканці були розколені, до чого причинилось і те, що Дюмонт прийняв за головну тему своєї кампанії — таврування губернатора Гюза за його становище супроти комунофільського професора Юджина Дженовіза з Ратґерського університету. І так, найбільш впливовий стейтовий сенатор Кліффорд Кейз, республіканець, відмовився підтримувати кандидатуру Дюмонта, і тільки кол. віце - президент Ричард Ніксон поспішив йому з допомогою. Дюмонтові пошкодило й те, що він був проти зголошеного губернатором законопроєкту про контролю над продажем стрільної зброї приватним особам в стейті Ню Джерзі. Губернатор Гюз негайно після проголошення висліду виборів звернувся з закликом до обох партій та всіх мешканців стейту забути про будь-які розбіжності та спільно працювати, як „американці і ню-джерзитці" для спільного добра країни і стейту.

Ричард Дж. Гюз

Демократ Міллс Ґодвін здобув становище губернатора у Вірджінії

Річмод, Вірджінія. — Демократ Міллс Е. Ґодвін дістав 245 276 голосів і був вибраний на губернатора, перемігши республіканця Лінвуда Голтона та консерватиста Дж. Сторі. Республіканець Голтон дістав 193 245 голосів, а консерватист Сторі — 69 348. Ґодвіна підтримали негри своїми голосами, за нього голосувало і зорганізоване робітництво. Підтримував його сенатор - демократ Гоффі Ф. Бирд.

Ню Гейвен перевибрав посадника демократа Ричарда С. Лі

Ню Гейвен, Коннектикат. — Посадник - демократ Ричард С. Лі був перевибраний вже сьомий раз на своє становище. Так само перемогли демократи у виборах посадників в містах Норвоку, у Гартфорді і в Бріджпорті. Але і республіканці можуть похвалитися успіхами, бо здобули становища посадників у Вотербирі, Ню Брітейні і в Стемфорді. Посадник Лі в Ню Гейвені дістав — 33 462 голоси, а його республіканський противник Джозеф Дж. Ейгорн — 17 196.

НТШ в ЗДА влаштовує Конференцію про стан української культури на Рідних Землях

Ню Йорк. — Наукове Товариство ім. Шевченка в ЗДА влаштовує в суботу, 6 листопада 1965 у великій залі Українського Інституту Америки, 2 Схід 79 вулиця в Ню Йорку — Пленарну Наукову Конференцію, присвячену проблемам, зв'язаним зі станом і розвитком української культури на Рідних Землях. Конференція почнеться о годині 10:30 перед полуднем. Вступне слово виголосить проф. д-р Р. Смаль-Стоцький, а доповіді виголосять: проф. В. Чапленко на тему „Сучасна мовна політика большевиків на Україні", ред. Б. Кравців на тему „Фальшування української літератури в Совєтах", ред. В. Давиденко — на тему „Проблеми злиття націй в Совєтському Союзі" і проф. А. Малюца — на тему „Стан мистецтва в УССР сьогодні".

По обідовій перерві, друга частина Конференції почнеться о год. 2:30 по полудні. Доповіді виголосять: д-р Ф. Мелешко — на тему „Творчість письменників-глодосян", о. д-р М. Соловій — на тему „Переслідування Української Церкви в Совєтах", мгр І. Пеленська — на тему „Українська молодь в УССР сьогодні", проф. д-р М. Чировський — на тему „Економічне поневолення України під Совєтами" і проф. д-р М. Стяхів — на тему „Суспільна істота сучасної совєтської державности в Україні". Конференція закінчиться схваленням відповідних резолюцій Призначена вона для ширшого загалу громадянства.

У Південному В'єтнамі вбито в одному дні 92-х комуністичних партизанів

Сайґон. — Американські вояки вбили в минулий вівторок 2 листопада у наземних боях 92-ох комуністичних партизанів та взяли в полон 26-ох комуністів. Всі ті бої відбувалися в центральній частині Південного В'єтнаму, що її комуністи завжди вважали за свою фортецю. У тих боях були найбільше заанґажовані вояки з Першої Кавалерійської Дивізії, яка прибула до В'єтнаму заледве сім тижнів тому. По комуністичному боці було 500 до 600 добре вишколених і важко озброєних комуністів, між якими боролися також відділи реґулярної північно - в'єтнамської армії. Найбільші бої відбувалися знову в околиці уфортифікованого американського військового табору в Плеймі, що його недавно комуністи атакували великими силами впродовж 10-ох днів, обложивши з усіх сторін. Ту першу битву вони програли, але мабуть не виреклися пляну захопити той табір, що лежить впоперек важливого для комуністів комунікаційного шляху між Південним В'єтнамом та Ляосом, кудою йшло постачання людьми і зброєю з Північного В'єтнаму. Великим успіхом американського летунства було врятування пільота, капітана Нормана Гюджінса, літак якого був поцілений під час бомбардування становищ протилетунських ракет в Північному В'єтнамі. Капітан Гіджінс зумів пошкодженим літаком залетіти ще над Південно-китайське море й вискочити з парашутом за 57 миль на схід від північно - в'єтнамського порту Гайфонґ. Після того, як він більше години втримувався на поверхні моря — побачив його і врятував інший американський літак.

ЗДА невдоволені совєтською поведінкою в „культурному обміні"

Москва. — Американська амбасада передала совєтському міністерству закордонних справ окрему ноту, в якій висловлюється невдоволення Уряду ЗДА із совєтської поведінки в справах „культурного обміну" та обвинувачується Москву в порушенні її договірних зобов'язань. Безпосередньою причиною цього дипломатичного демаршу в дні 2-го листопада ц.р. була совєтська „неохота" погодитись на відвідини американських артистів, письменників і виховників, які мали б відбутися цього місяця замість відложеної на необмежений час виставки американського музичного видовища „Гелло, Доллі". Речник американської амбасади заповів, що коли совєтський уряд не змінить свого становища в цій справі, то й ЗДА будуть змушені перевірити своє відношення до відновлюваного що два роки договору про культурний обмін. Совєтський уряд повідомив раніше американську амбасаду, що він уже не плянує висилати до Америки своїх письменників і артистів і тому не бажає собі таких американських відвідувачів.

Українці виступлять на концерті з нагоди Братського Конґресу у Філядельфії

Філядельфія. — В найближчу неділю, 7-го листопада, тут у готелі Бенджамін Френклін відбудеться концерт з нагоди річної конвенції Пенсилвенійського Братського Конґресу. В конвенції візьмуть участь також українські братські Союзи, в тому і Український Народний Союз. Також українська участь заповіджена в концерті. Виступить танкова група місцевого СУМА під проводом М. Солтиса. Вступ на концерт безплатний. Початок о год. 7-ій вечора. В понеділок, 8-го листопада в тому ж готелі й в тій самій порі відбудеться з нагоди конвенції бенкет, в мистецькій програмі якого виступить чоловічий хор „Прометей" під кермою І. Задорожного.

НА НАШІЙ, НЕ СВОЇЙ ЗЕМЛІ

У Яворові нічого...

— У Яворів, значить?

— Туди. А що?

— Та нічого...

Ця розмова відбувається між водієм і молодим посланцем з району до колгоспу в Яворові на Івано-Франківщині.

Коли Пилип (так звали посланця) закінчив у колгоспі нараду, то попросив:

— Давайте вранці зберемося біля майстерні.

— Біля якої? Вона у нас під голим небом.

Сонце стало над лісом. Парувала земля. Запах її п'янив, плодив думки про долю людську, про хліб...

Підійшли до кузні. На даху кілька дахівок, обсмалені крокви. Видно, давно у горні не жевріло. Під стіною напіврозібрана сівалка, гусениця від трактора, хедер комбайна...

А пізно вночі Пилип зайшов на мешкання. Тітка Ганна розпалювала в печі.

— Залишився у вас, тіточко, той борщ, що ввечері мені давали?

— Сама з'їла. Або що? Зголоднів відразу від усього побаченого? Ще не таке побачиш... (з кореспонденції Р. Юрченка „Люди дорогу покажуть", „Молодь України" з 25 вересня).

НА ХУТОРІ НАДІЯ

На хуторі Надія (Кіровоградська область) жив і творив багато років корифей української драматургії Іван Карпенко-Карий (Тобілевич).

Коли з війни повернувся внук Карпенка - Карого Андрій Тобілевич, то застав місце вщент зруйноване, і він заходився все привести в належний порядок: став і сад, відновив доріжки з деревами, посадженими драматургом.

Тепер на садибі завершується реставрація хати, що її збудував батько драматурга Карпо. В цій хаті Карпенко-Карий написав комедію „Сто тисяч".

На могилі Карпенка-Карого поблизу села Карлюжине встановлено пам'ятник з барельєфом. (З „Радянської України" 9 жовтня).

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Політика співіснування

Базою теперішньої американської закордонної політики є співіснування. Очевидно, що це не є ніяке відкриття, ніяка новина. Правду сказавши, таке співіснування є наріжним каменем американської політичної думки і філософії. Це цілком логічне: З'єднані Держави Америки не мають жадних імперіялістичних цілей чи амбіцій, не мають жадних анімозій до нікого, нікому не бажають зла. Навпаки, кожному бажають добра, зокрема найбільшого добра — волі, і кожному готові в цьому допомогти.

Коли ж мова про основи й цілі американської політики співіснування, то на цю тему можна було багато цікавого почути і прийти до цікавих висновків на конференції в закордонних справах, яку минулого четверга й п'ятниці влаштував для редакторів, радіових та телевізійних коментаторів Державний Департамент у Вашингтоні і в якій взяли участь редактори чотирьох американсько-українських публікацій. Конференція відбувалася частинно на довірочній, а частинно на інформаційній базі, себто на засаді, що про сказане на тій конференції можна писати, але не можна покликатись на імена чи становища тих, хто говорив.

Конференція мала пленарні сесії і панелі при круглому столі в поодиноких специфічних справах. Інтересно, що цим разом уже не було окремого панелю в справах Східньої Европи, як це бувало на попередніх конференціях. Це має свою вимову: скріплені тенденції політики співіснування у відношенні до Совєтського Союзу, базовані на теперішньому стані і розвитку міжнародних відносин.

З почутого на конференції можна вносити, що є кілька головних причин цих посилених співіснувальних тенденцій, виявлених також у практичному поступуванні. Першою з них можна вважати суперечності між Совєтським Союзом і червоним Китаєм. Одностайне становище ЗДА і СССР у недавньому конфлікті в справі Кашміру та ряд інших подій додали сили американським переконанням, що Совєтський Союз — хоч і не зрікається своїх імперіялістичних цілей — все ж таки у власному інтересі мусить „співіснувати".

Дуже поважним, якщо не найповажнішим арґументом у вимушеному совєтському бажанні співіснування є американська могутність, з якої здають собі справу і в Москві, і в Пейпінґу. Дальшою заохотою до виразніших також у практиці співіснувальних тенденцій американської політики є теперішнє „колективне керівництво" в совєтському уряді. Коли Хрущов поводився цілком безвідповідально, під час зустрічі з покійним президентом Кеннеді у Відні навіть дозволяв собі одверто погрожувати війною і довів світ над пропасть війни встановленням совєтських ракетних баз на Кубі, то від Брежнєва і Косиґіна ЗДА не очікують такої безвідповідальности.

Американський уряд свідомий, що Москва, вимушена „співіснувати", продовжуватиме свою підривну політику в світі, що вона, здаючи собі справу із загрози для неї самої від „великої війни", далі інспіруватиме та організуватиме „малі війни". Американська рішучість у В'єтнамі має на меті, між іншим, також і в цьому випадку „відрадити" від таких ударів у співіснування.

Не забувають ЗДА й про тих, що перебувають у совєтській колоніяльній неволі. Проте, в Уряді існує переконання, що в розвитку співіснування ситуація поступово поліпшуватиметься як під внутрішнім, так і під зовнішнім натиском.

Так укоротці можна б схарактеризувати погляди і тенденції у Вашинґтоні.

Лекція американських виборів

Вибори, які відбулися 2 листопада ц. р. в Америці, стали ще одною показовою лекцією дійсної новочасної демократії. Хоч цього року не вибирали Президента країни і тому не було тієї виборчої атракції, яка щочотири роки найбільше розколихує пристрасті у громадянстві, — і ці вибори не проходили під знаком сонливости. Навпаки, в багатьох частинах великої американської території йшла завзята передвиборча кампанія довкола різних кандидатур на різні виборні становища. А втім, може тільки вийнятково передвиборча кампанія відбігала від твердих, традицією вироблених норм.

Головним таким правилом передвиборчої кампанії є те, що вона обертається передусім довкола справ, довкола ділових програм, а щойно на другому пляні довкола кандидатів. Коли ж мова про особи, то у передвиборчій кампанії говориться щонайвище про її персональні кваліфікації на дане становище, про фахову підготову, стаж, досвід, і ніколи про приватні, особисті справи кандидата. Американська громадська думка надзвичайно чула на етичну сторінку передвиборчої аґітації. Ось так, наприклад, один із кандидатів на посадника міста Ню Йорку був жидом. Однодумець і прихильник того кандидата, що аґітував за нього в жидівській дільниці міста, думав, що зробить йому добру послугу, коли сказав: „Вибираючи Кеннеді, Америка доказала, що її Президентом може бути католик, — пора доказати, що посадником Ню Йорку може бути жид". Наслідок був такий, що передусім гостро застерігся сам отой кандидат, а за ним уся преса — проти включання національного та визнаневого елементу у виборчу аґітацію.

Надзвичайне взаємне джентлменство і взаємна толеранція характеризували і цим разом вибори. Взаємні обвинувачення спиралися на, так би мовити, документарних фактах з минулого: заявах, голосуваннях і діловому становищі окремих кандидатів до конкретних справ. За це їх атаковано і критиковано — але на цьому й кінець. Так, наприклад, у стейті Ню Джерзі в кампанії довкола кандидатур на стейтового губернатора заторкувано справу комунофільських виступів професора одного університету, при чому стейтовий сенатор критикував губернатора за толерування того професора на його катедрі, але ніколи не зважився назвати губернатора, свого виборчого противника, прихильником комунізму, бо це була б уже демагогія, що обернулась би вістрям проти свого автора. У згаданих виборах в Ню Йорку було спершу аж 5 демократичних кандидатур на посадника. У правиборах визначено одного з них, — всі його вчорашні однопартійні суперники аґітували вже за нього. Всі ж кандидати на посадника, з трьох різних партійних списків, разом виступали в радіо-телевізійних програмах, разом давали себе фотографувати, разом маршували у патріотичній маніфестації по 5-ій Евню.

А прогомоніли вибори — вчорашні противники забули про взаємні закиди. Вони були ввесь час рівновартісними громадянами, і такими залишились.

Зенон Стефанів

ВІЙНА БЕЗ ФРОНТУ І ЗАПІЛЛЯ

З великою уваґою слідкуємо за подіями, що відбуваються в далекій, на півсвіту віддаленій від нас країні, де тепер рішається доля цілої південносхідньої Азії.

Південнов'єтнамська республіка, з допомогою З'єднаних Держав Америки та інших держав вільного світу, веде смертельну боротьбу за своє існування проти брутальної кампанії терору і збройного нападу. Ця воєнна аґресія інспірована, керована й контрольована комуністичним режимом Північного В'єтнаму при допомозі Пейпінґу і Москви.

Війна у В'єтнамі — це зовсім новий рід війни, в якій немає звичайних конвенційних бойових ліній. Можна сказати, що це типова партизанська війна в джунґлях. Ворог видимий тільки в бою, а не видно його під час підривних дій. Досвід цієї війни вказує на те, з якими труднощами приходиться воювати навіть і значно численнішому та краще озброєному реґулярному війському з фанатичними і добре вишколеними партизанами.

Комуністична пропаґанда голосить в цілому світі, що війна в Південному В'єтнамі це собі звичайний внутрішній конфлікт і всенародне повстання проти уряду в Сайґоні. Це повторюють залюбки також і в Америці різного роду вчені і невчені, старі й молоді „пацифісти", що виступають публічно в пресі і на зборах та влаштовують демонстрації на вулицях проти американської збройної інтервенції у В'єтнамі.

Повстання проти леґального уряду в Південному В'єтнамі не було зовсім і не має його тепер. Це звичайна збройна інвазія комуністичного уряду Північного В'єтнаму. Всі основні кадри В'єтконґу, біля 60 тисяч людей, — старшини, підстаршини, техніки, політичні орґанізатори, пропаґандисти та штурмовики — вишколені в Північному В'єтнамі і наслані на легкодоступну територію Південного В'єтнаму. Також зброю і амуніцію партизани одержують від ганойського уряду.

Цілу армію В'єтконґу обчислюють на приблизно 160-180 тисяч. Це величезна підпільна армія саботажників і терористів, що контролює велику частину Південного В'єтнаму. До партизанської протиурядової акції комуністи від 1960 року включили яких 100 тисяч південнов'єтнамських громадян. Правда, щонайменше половину з того комуністи змусили до служби під терором, переважно як закладників. Все ж таки кільканадцять тисяч південнов'єтнамських селян, що живуть в жалюгідних умовинах, — щиро вірять комуністичній пропаґанді. На цю обставину звернув увагу головнокомандувач американських збройних військ у Південному В'єтнамі генерал Вестморленд. У своїй статті в армійському офіціозі „Армі Інформейшен Дайджест" за лютий ц. р. він м. ін. висловився, що комуністична аґресія не може бути подолана виключно мілітарною акцією. Щоб довести до кінця остаточну пацифікацію країни, він уважає за необхідне проведення урядових реформ в ділянці політичній, економічній і соціяльній, — в противагу обіцянкам комуністів. Це правильний погляд, бож якщо причина залишиться недоторканою, то наслідок може повернутися з новою силою.

Найголовнішим знаряддям, що його застосовують в'єтконґці в підкоренні населення на контрольованому терені це страхітливий масовий і індивідуальний терор. Для ілюстрації подаємо тільки один приклад, що до певної міри характеризує цю війну. Протягом одного тільки 1964 року, ще відносно „спокійного", комуністичні партизани вбили 636 сільських та хутірських старостів і інших урядовців, а 1.341 забрали із собою як закладників. Крім того з-поза урядового апарату вбили 1.760 осіб, а 10.400 схопили. Звичайно, всіх схоплених і не постріляних включено в ряди В'єтконґу.

На підставі звідомлень за останні два місяці з театру воєнних дій у В'єтнамі можна зробити вже деякі висновки. Провідники в'єтнамських комуністів були донедавна впевнені, що ЗДА — „паперовий тигр", як про це твердив Мао Тсе-тунґ в Пейпінґу. Далі, що Америка обмежиться символічною допомогою урядові в Сайґоні, а також, що оперативні бази В'єтконґу є неприступними фортецями.

Комуністичні партизани переконалися на власній шкірі, що той „тигр" таки не паперовий. Їхні головні бази стали об'єктом не тільки нищівних летунських бомбардувань, але й змасованих атак піхоти і танків. Фанатизм вояків В'єтконґу значно послабився в конфронтації з дійсністю. Відношення вбитих у боях становить 3:1 в користь американців і південних в'єтнамців.

З прибуттям великої кількости американських військ піднісся і бойовий дух армії Південного В'єтнаму, виснаженої довголітньою війною. Також і тероризоване, гноблене контрибуціями та конфіскатами населення переконується, що В'єтконґ тієї війни виграти не зможе.

ГОЛОС ПОЛІТИЧНОГО РЕАЛІЗМУ

Мюнхен. — 17-го жовтня ц. р. Рада Німецької Євангельської Церкви передала до уряду Німеччини й до преси меморандум під назвою: „Положення виселених німців і ставлення німецького народу до його східніх сусідів".

Думки й пропозиції, висловлені в цьому документі, викликали різноголосий відгук у німецькій пресі і в громадських організаціях. Дехто навіть відмовляє права духовенству забирати голос у політичних справах, мовляв, діло духовних осіб молитися, ширити моральні засади християнства, а політичні проблеми мають розв'язувати політики. На це відповідають провідники Євангельської Церкви, що вони також повноправні громадяни Німеччини, і доля німецького народу, його майбутність є предметом їх думок і турбот.

Які пропозиції ставить Євангельська Церква Німеччини для поліпшення відносин з східніми сусідами німецького народу?

Євангельська Церква зробила дуже багато для мільйонів утікачів і виселених із східніх земель Німеччини після другої світової війни. До них в першу чергу і звертається Євангельська Церква.

Автори меморандуму не ставлять питання про кривду, що була вчинена з обох боків — німцями та їх східніми сусідами. Справу німців, виселених із Судетської области, Чехо - Словаччини, меморандум Євангельської Церкви лишає на боці: ті області не були частиною Німеччини перед другою світовою війною. Основна проблема — це східні території Німеччини, заселені тепер поляками.

Рада Євангельської Церкви в своєму меморандумі стверджує факт, що ці землі втрачені для Німеччини. Повороту вигнаних німців на втрачені на сході території ніхто не бажає і в першу чергу теперішній союзник Німеччини, президент Франції де Ґолль. Отже, Рада Євангельської Церкви радить урядові примиритися з цією дійсністю і шукати способу співжиття з східніми сусідами, в першу чергу з поляками, залишивши претенсії на східні землі.

Можливо, що уряд Західньої Німеччини прийме в свою програму поступове зближення з Польщею та Чехо - Словаччиною на основі дійсности, що створилася. Визнання теперішніх кордонів Німеччиною дало б комуністичним урядам у Празі й Варшаві більше відваги супроти Москви і довело б до дальшої „десателізації" цих країн. З другого боку, реґуляція кордонів зробила б „Німецьку Демократичну Республіку" (совєтську зону Німеччини) непотрібною для Польщі і навіть до деякої міри для Москви: аджеж ненормальне положення совєтської зони криє в собі небезпеку повстань і воєнних конфліктів, чого Москва хотіла б оминути.

З нашого погляду в реалістичному меморандумі Німецької Євангельської Церкви є одна недостача, як наслідок непоінформованости авторів цього документу. Там сказано, що Німеччина повинна „в будучності шанувати право польського народу на життя і лишити йому простір, потрібний для його розвитку". Мовляв, поляки втратили на сході території. Відомо, що втрачені „східні креси" були й є заселені не поляками, а українцями, білорусинами та литвинами. На ті території не має ніякого права ні Москва, ні Варшава. Але польська пропаґанда в світі й досі оплакує „свої втрачені землі на Сході", і ця пропаґанда вплинула навіть на авторів меморандуму Ради Німецької Євангельської Церкви.

П. А.

ВОСЬМИРІЧКИ ПОСТАЧАЮТЬ УЧНІВ У РОБІТНИКИ

В середніх школах України, як відомо, запровадили восьмиклясовий термін навчання. Завдання цих шкіл не стільки готувати майбутніх студентів інститутів та університетів, як бути постачальником „професійно-технічних училищ", призначених готувати кваліфікованих робітників. Тепер, по закінченні *восьмирічки*, зменшився термін навчання в професійно - технічних школах. Для більшости професій він становить один-півтора року. — Переважна ж більшість навчального часу відводиться на виробниче навчання і практику, при чому учні виконують цілком серйозні замовлення.

За 1966 - 70 роки, — пише в „Молоді України" з 4-го вересня О. Кальченко, заступник начальника Головного Управління Професійно-Технічної Освіти УССР, намічається підготувати 982 тисяч кваліфікованих робітників проти 696 тисяч, підготовлених за п'ять минулих років. За пляном на початок 1971 року кількість професійно - технічних шкіл в Україні буде доведена до тисячі, а кількість учнів до — 576 тисяч.

„І НАВІЩО МЕНІ ОТЕ ВСЕ?"

Періщив дощ над полями. Усе живе в селі поховалося під стріхи, бо скрізь текло та булькотіло, і не видно було краю тій воді.

Юрко Кулінич їхав у район. Уже як проїхав сусіднє село, вгледів постать на дорозі. Хтось „голосував" (тобто підняв руку, просив підвезти. — Ред.)

— До району?

— Сідайте . . .

Машину кидало з одного горба на інший. Подорожній завовтузився на задньому сидженні.

— Собаку не виженеш на вулицю, а я мушу трястися у якийсь там райком. Аж злість бере. На тому тижні здибав мене на фармі секретар. „Іване, — каже, — мусиш до комсомолу вступити. Розумієш, лають мене в райкомі, чому так повільно організація росте". І присилував заяву написати, а ниньки в район випхнув перед бюро маю стати. І навіщо мені оте все? Аби тільки десять копійок платити? . . .

Їхали довго. Подорожній заснув, а коли прокинувся, почав позіхати.

— Я, знаєте, спав і думав . . . Ще чого доброго на мене пальцем тикатимуть, коли не запишуся у той комсомол. То я таки скажу, хай приймають. За десять копійок у місяць не збіднію. А голова може частіше і воза дати, і роботу ліпшу жінці. Щось дістану до господарки. (З кореспонденції Р. Юрченка — Івано-Франківська область, „Молодь України" з 12-го вересня).

І. Світ

ЦЕРКВА-ПАМ'ЯТНИК

Ясний, осінній день 10-го жовтня. Чудова погода сприяла українській громаді в Америці перевести велике історичне свято-освячення будови храму пам'ятника в Бавнд Бруку, Ню Джерзі.

В 1953 р. був скромний проєкт побудови каплиці при заснованім українськім православнім цвинтарі. Архітект та інші дорадники консисторії нашої церкви подумали, що для вшанування жертв українського народу там на далекій й близькій Батьківщині, треба поставити храм-пам'ятник. Так почалася акція будови й збір пожертв на неї.

Сьогодні цей шлях турбот, непевностей, ворожих нападів закінчений. Серед відкритої місцевости стоїть величавий храм-пам'ятник, вся будова якого неначе несеться в молитовному надхненні в небо, несучи молитви жертводавців за їх близьких, друзів і за українських людей, що поклали своє життя за волю своєї батьківської землі. І тих, що загинули в добі голоду, вони також жертви нашої боротьби.

Увечері, в суботу 9 жовтня, в цім храмі відправлено першу Богослужбу-Всенощну. Її відправили Блаженніший Митрополит Іоан в асисті Архиєпископа Мстислава та 12 священиків й протодиякона Ольхового. Співав хор св. Володимира з Ню Йорку.

В гарно освітленій церкві прозвучали перші акорди співу. Слова молитов, возгласи священиків та єктенії протодиякона викликали гибоке враження на присутніх парохіян та всіх тих, хто зміг приїхати здалека до храму. В нічній тиші далеко неслися звуки співу через відкриті двері, а освітлений храм був свідоцтвом того, що українська мрія стала дійсністю.

В неділю, 10 жовтня, о 8 год. ранку почали тихими вулицями Бавнд Бруку котитися валки авт з таблицями деколи далеких місцевостей, а о год. 9 загуркотіли автобуси, що привозили все нові й нові групи українців на це велике свято. Зібралося разом поверх 10 000 осіб, повер 1 200 авт та десятки автобусів, не рахуючи тих, що приїхали увечері або доїздили міськими автобусами.

Храм сповні викінчений. Тяжкі двері відчинені, над ними три образи в мозаїках, головний св. Покрови, а по боках янголи. На папертi храму поставлений престіл, на якім стояли два семисвічники та лежала св. Євангелія й ін. потрібні речі для Богослуження.

Храм в середині не великий, але його височина під банею велика. Навкруги головних колон є хори. Долівка виложена кам'яними плитками з визерунками, посередині аналой з іконами, ліворуч на стіні старовинна ікона, так само ікони на інших стінах. Відкритий вівтар з престолом, за яким на стіні висить ікона. Там буде великий образ Спасителя, що вже замовлений.

У притворі по обох боках в стінах вмуровані сталеві шафи, в яких переховуються кусні цеглин з київських церков, пригадка, що там на Батьківщині одна з них знищена, а інша перетворена в музей. Немає там свободи на молитву, не має українська людина можливости почути у св. Софії урочисту Службу Божу. Пригадка нам про далеке й недосяжне сьогодні. Але може буде час, і задзвонять дзвони св. Софії і покличуть на молитву подяки.

Такі думки рояться, коли стоїте тут біля тих цеглинок. О 10 год. рано почалася урочиста Служба Божа, яку правлять Митрополит Іоан, Архиєпископ Мстислав, архимандрит Новицький, протодиякон Ольховий та 11 священиків. Співає хор з Ню Йорку під диріґентурою проф. В. Завітневича. Відправляється чин освячення храму.

Ось закінчується головна частина чину, коли духівництво та хор починають обхід церкви-пам'ятника назовні. Спочатку несуть хоругви, прапори, потім ідуть 25 вівтарних хлопців, за ними хор катедри св. Володимира, 22 священики, та Владики й Архимандрит з протодияконом, за ними парохіяни, процесія обходить храм три рази і Владика Іоан окроплює святою водою стіни храму. Освячено церкву і всередині.

Літурґія була св. Іоана Золотоустого . Після неї відправили Молебень подяки, в служенні якого прийняло участь все духівництво.

Перед храмом, на великій площі стояли великі групи пластунів та скавтів, делеґації різних парафій Української Православної Церкви й маси народу. Співав злучений хор філядельфійського деканату під диріґентурою п. Короленка.

Прочитують привіти. Митрополит Ніканор з Европи прислав довгий лист на ім'я Архиєпископа Мстислава, в якім висловив радість з нагоди укінчення будови храму. „Вітаю всіх українців в Америці з укінченням їх храму-пам'ятника й пересилаю своє благословення на них та Ваш храм. Молюся з Вами в цей день освячення і щиро бажаю успіхів у Ваших інших заходах на добро нашої церкви". — писав Владика.

„Ми бачимо в цім храмі видиме свідчення нашої Православної Церкви, яка зазнала та зазнає в Україні переслідування й офіційно є знищена. Але не є знищена й буде знов жити наша церква там, бо Україна була завжди країною віри.

Вітаю також Високопреосвященнішого Владику Іоана, з благословення якого цей величавий храм-пам'ятник поставлений".

Прочитаний привіт від Архиєпископа Володимира з Дітройту, в якім Архиєпископ підкреслив надзвичайну енерґію Владики Мстислава, який „доконав здійснення великої ідеї збудовання храму-пам'ятника на американській землі".

Цей пам'ятник буде свідчити наступним поколінням про великі жертви, що їх потерпів український нарід та наша Церква від безбожної чужої влади. Хай Господнє благословення буде над Вами, дорогий Владико! Вітаю також з великим Святом нашого дорогого Архипастиря, Митрополита Іоана, все духівництво і всіх вірних, що принесли свої пожертви для цього храму".

З теплим словом звернувся до тисячних мас зібраних Блаженніший Митрополит Іоан. Владика згадав як, в початку будови й в перші роки тяжких трудів, він не мав віри у можливість перебороти значні трудноші в переведенні такого задуму.

„Довгі роки життя в цій країні, знання наших взаємовідносин, настроїв наших людей й положення Нашої Церкви зокрема, все говорило мені, що то є неможливо перевести, але сьогодні ось ми є свідками, що можна знайти піддержку серед наших людей, зокрема серед вірних Нашої Церкви.

Велике признання маю

(*Закінчення на стор. 4-ій*)

Леонід Полтава

ВІД „ДЗВІНОЧКА" ДО „ВЕСЕЛКИ"

(2)

У 1954 - 1955 роках „Веселка" виходила без кольорових ілюстрацій, але це вже була барвиста веселка тем, ідей, імен і, хоча це й не підкреслено в назві журналу — це була українська веселка, та такою журнал є й тепер, в кінці 11-го року своєї появи. При згадці про кольоровість журналу треба згадати і про математику: одна середнього розміру кліша - малюнок коштує щонайменше $10-12 (оплата маляра і вироблення кліші), а при кольоровому друці доводиться і мистцеві вдвоє більше працювати (розкладати кольори, робити два чи й три рисунки), і видавцеві „Веселки" платити майже вдвоє дорожче за кліші. Зробімо при цьому ще один „математичний екскурс": в середньому в одному річнику „Веселки" є до 400 ілюстрацій, себто кліш, здебільша кольорових. Додайте до цього навіть скромні гонорари авторам і співредакторам, композиторам, ілюстраторам, видатки на друк, папір, пошту, транспорт . . . — і ви легко зрозумієте, чому „Веселку" видає і може видавати лише Український Народний Союз (тим незрозуміліша вам буде психіка тих батьків, які, прибувши за море в ім'я особистої свободи і свободи України — декілька років підряд не можуть знайти кілька долярів на передплату цього журналу, обкрадаючи, таким чином, власну дитину).

Перегляньмо нашу поточну пресу: як багато в ній статтей і статтейок на тему виховання дітей в рідному дусі, але всі докази і вказівки — без згадки про тих, хто літературу, театр і музику для дітей тут творить; ще інколи згадка про Ів. Франка, Лесю Українку, Л. Глібова, і це в кращому випадку — поза тим теоретичні міркування, абстрактні вказівки, нічого конкретного. Ніде не зустрінемо бодай короткої аналізи того чи іншого твору, надрукованого у „Веселці", який вивчають по наших школах українознавства, діти деклямують на своїх святах чи співають із сцени . . .

Явище невідрадне і ненормальне. Кожний зможе говорити загальниками, та, можливо, не кожен здає собі звіт з того, що він лише товче воду у ступі.

У всіх десятьох річниках „Веселки", як автор, кількісно і часто якісно — домінує дитячий письменник старшої ґенерації — Роман Завадович, 60-річчя з дня народження якого ми недавно відзначали (точіше — О-ПДЛ ім. Л. Глібова та учні багатьох шкіл у ЗДА й Канаді). Цей письменник, відомий ще як Роляник, своїм твором „Наш журнал" започаткував і перше число „Веселки" в 1954 році. Пишучи в традиційному дусі й часто — реалістичній манері, Роман Завадович за довгі роки виробив власний розповідний стиль (іноді драматичний), вміє використати гумор, як засіб збільшити у дитини зацікавлення даним твором; часто черпає він із золотої криниці української народної казки і взаґалі фолкльору, з нашої пісні — і тоді досягає найбільших успіхів. З цього погляду характеристичі його оповідання „Колядка про ластівку", дитяча п'єса „Кобзарева гостина", що вже десять років не сходить із шкільних сцен, вірші „Дитяча світлиця", „Іди, вітре, до школи", святвечірна сценка "Коли блисне перша зірка" . . . І все це твори, надруковані лише к першому, зведеному річникові „Веселки" за 1954-55 роки. Прикладом тактовно введених у твір релігійно-патріотичних мотивів може бути вірш Романа Завадовича з того ж річника, під заголовком „Різдвяна згадка", з якого цитуємо закінчення:

— О, Ісусе-Дитятко
Хорони нашу хатку,
Рідну Земленьку-Матку
І далекий наш край!
Боже, нашого дому
Ані Іроду злому,
Ні нікому чужому
Не віддай, не віддай!

Треба почути зі сцени ці слова, бачити вираз личка дитини - декляматора, яка молиться в далекій країні за хатку, припалу снігами, де „бабуся за нами ронять сльози" . . .

Так виховуються люди, так діє вільна українська література для дітей, так живе народ — з покоління в покоління, народжуючись і відроджуючись у кожній новій ґенерації.

Принагідно зазначимо, що деякі твори Романа Завадовича користуються успіхом і в українських школах у Польщі та в Чехо - Словаччині. Тільки Українська ССР вперто „не бачить" української дитячої літератури у вільному світі, хоч і реклямує „культобмін". Наталя Забіла і Марія Пригара, Ірина Кульська і Анатоль Шиян та ще декілька письменників створили у тих обставинах „прокрустового ліжка" десятки цінних творів для дітей, а поза тим . . . Ще докладають часом зусиль Марія Познанська, Андрій Малишко (не всі видатні поети цураються виховання майбутнього покоління!), молодий Олесь Лупій . . .

(Далі буде)

Людина великого подвигу

(Фавст Роберт Гонсет)

Незабаром мине друга річниця передчасної смерти великого мецената української культури й американських добродійних товариств, чільного науковця - винахідника в ділянці електроніки, промисловця й визначної ділової людини — Фавста Роберта Ґонсета. Його колосальний вклад у науку електроніки засвідчений низкою почесних і похвальних грамот уряду ЗДА, офіційною похвальною грамотою Фльоти ЗДА і низкою статтей у передових фахових журналах.

Батько Фавста, Роман, приїхав до Канади шістнадцятилітнім юнаком 1907 року, а дев'ять років пізніше переїхав з дружиною Іриною й сином до ЗДА і осівся в Лос Анджелесі, де почався його різкий ріст у науковому й промисловому світі електроніки. Його винаходи й удосконалення різних електричних інструментів і медичних приладів, поліпшення радіозв'язку, співробітництво в удосконаленні радару, земноводних військових машин і електронних засобів зв'язку принесли йому високе визнання уряду ЗДА. Під час другої світової війни високомеханізоване підприємство електронних частин і приладів Гонсет Ко. в Бурбанк, Каліф., з повним напруженням виконувало замовлення Департаменту Оборони ЗДА.

Після війни панство Гонсети примінили виробництво підприємства до нових вимог. Різні високоякісні електричні прилади торговельної марки Гонсет Ко. були в великому попиті. Силою Божої волі, 25-го червня 1951 року, Роман Гонсет помер, оставивши по собі дружину Ірину, сина Фавста з дружиною Єлисаветою (дівоче прізвище Гласько), внука Роберта і внучку Діяну. В пам'ять великого мужа і батька панство Гонсети створили в Альбертському університеті „Українську бібліотеку ім. Р. Гонсета". Пані Ірина й Фавст Гонсет доклали багато особистих зусиль в її розбудові, а також додатково подарували їй велику суму грошей, з якої університет створив фундацію, що з самих відсотків щорічно доставляє значні грошові фонди на видання з славістики, а в першу чергу з україністики. Книжкові фонди „Української бібліотеки ім Романа Гонсета" становлять собою багатотисячну збірку цінних видань, найбільшу українську меморіяльну університетську бібліотеку на цьому континенті. Її дальший ріст назавжди забезпечений доходом із фундації. Велика кількість електричних і електронних моделів сл. п. винахідника Романа Гонсета стала власністю Інженерного факультету Альбертського університету в Канаді, де всі моделі знаходяться на постійній виставці і служать прикладом геніяльної ініціятиви в оригінальних дослідженнях.

Сл. п. Фавст Гонсет унаслідував від батька кипучу енерґію, широкий досвід і залізну волю успішно розв'язувати найскладніші проблеми нової електроніки. Фавст народився 1916 року в Едмонтоні, столиці Альберти. Вже в молодому віці він проявив великі здібності й досягнув високого признання за поліпшення приладів двосторонного радіозв'язку. Фавст постійно працював з батьком над винаходами й удосконаленнями численних електричних і електронних апаратів. Його наукові статті появились у багатьох наукових фахових журналах. Наслідком його високих кваліфікацій і знань було те, що його запросили до співробітництва в виданні наукової книжки „Ди Редіо Гендбук", 1942, 640 ст., в яку він вніс свій видатний вклад.

Завжди зв'язуючи теорію з практикою, Фавст став одним із передових радіоаматорів у ЗДА. Його власна аматорська р а д і о с т а н ц і я W6VR охоплювала широкий міжнародний обсяг дії. Після смерти батька Фавст очолив підприємство електронних приладів Те Гонсет Ко. і довів його до дальшого росту й значення на американському й міжнародному ринку. В 1956 році панство Гонсети продали своє підприємство і Фавст осівся з родиною в Ранчо Санта Фе, Каліф., щоб зажити спокійним життям. Одначе, природжений творчий дух спонукав його до активної діяльности. Він набув нове підприємство електронних виробів Ди Монітрон Компані й цілком перетворив його за вимогами найновішої техніки. Підприємство почало скоро розвиватися й нові ділянки виробництва ставили до нього додаткові вимоги.

Наполегливе прохання рідних довело до продажу підприємства. Одначе, скоро виявилося, що Фавст не міг бути на дозвіллі. Його нові успішні досліди над приміненням транзисторів в електрониці спонукали його створити нове підприємство Сайдбенд Енджінерс, яке він згодом продав підприємству Де Рейтеон Компані. — Життя Фавста було постійним рухом уперед. Кожну іскорку нової істини він перетворював в яскраву блискавку нового поступу. Багато американців завдячує своє знання й високі позиції сьогодні керівництву й навчанню глибокодумного Фавста Гонсета. Між багатьма княжими дарами цього визначного мужа треба принаймні згадати Дім ім. Гонсета для юнаків в Тексасі. Крім багатьох урядових і громадських відзначень, його вшанували меморіяльною табличкою в Ди Даґлес Спейс Систем Центер, Гантінгтон Віч, Каліф.

Молодий син сл. п. Фавста Гонсета, Роберт, унаслідував від дідуся й батька блискучі здібності, і його зацікавлення цілком спрямовані до нових шукань в ділянці електроніки. Пані Ірина Гонсет постійно давала взірцеву й умілу допомогу мужеві й синові в їх багатобічних сміливих дослідженнях і в адміністративних ділянках підприємства. Високоблагородна пані Гонсет може заслужено гордитися великим вкладом її родини в русло поступу Америки.

О. Старчук
Альбертський університет

● З Літературно-мистецького Клюбу в Ню Йорку повідомляють, що в п'ятницю 5-го листопада ц. р. відбудеться вечір під гаслом: „Українці в Арґентині — очима молодих з Арґентини". Учасниками вечора будуть українські пластуни з Арґентини, під керівництвом Володимира Іваника, команданта Пласту в Арґентині, тепер на студійній пластовій подорожі по ЗДА і Канаді. Початок о год 8 вечора.

Тома Гиндик

ХУТРО

(гумореска)

Історія, яку хочу переказати вам, дорогі українські молодиці, не видумана, але правдива. Трапилася вона вже давно на землі Вашингтона.

Одного вечора після праці і доброї вечері головна дієва особа цієї історії, містер Смит, сидів собі вигідно на м'якій софі з пушкою пива в руці, тільки в пижамі, і дивився на телевізію.

Раптово задзеленькотів дзвінок при входових дверях.

Містер Смит, потягнувши ще один більший ковток питва на дорогу, лініво підвівся з софи і пішов відчинити двері.

І тут, на своє превелике і не менше приємне здивування, побачив молоду й принадну сусідку, що жила в помешканні один поверх вище. До того вона теж була з'одягнута тільки в пижаму, яку можна описати одним тільки словом, запозиченім з Біблії: іскушеніє.

— Чи мисис Смит дома?

— Ні, немає. Пішла на жіночий мітинґ і казала, що не скоро повернеться.

Сусідка після цього всунулася мов ласиця до помешкання і замкнула за собою входові двері.

— Бо, знаєте, містер Смит, зо мною трапилася неприємна пригода. Я вийшла зо свойого помешкання на коритар, щоб поставити порожні пляшки з молока, а тут раптово двері мені перед носом замкнулися, і я не можу вернутися до помешкання ... Чи не були б ви такі добрі і зійшли до сторожа по запасовий ключ, бо мені ніяково так зодягнутій показуватися на сходах ... При тому вона посміхнулася й повела мальованою бровою.

— Але ж, з найбільшою приємністю! Зараз біжу, тільки дещо передягнуся, бо я теж, як бачите, в піжамі ... А ви, пані, за той час, будь ласка, сідайте на софу і розважайтеся телевізією. Містер Смит пішов до спальні, щоб переодягнутися, а сусідка не сіла, але розляглася немов пантера на софі, прибравши провокуючо-спокусливу поставу.

За хвилю знов задзеленькотів дзвінок і то нетерпляче часто й настирливо.

Мр. Смит вибіг зо спальні, одітий уже в штани, але тільки із сорочкою в руці, яку не вспів був іще натягнути на себе, і подався до дверей. І тут на велике здивування до кімнати вступила у всій своїй величі його ж таки дружина.

Кинувши спостережливим оком на свойого чоловіка з сорочкою в руці, а другим на молодшу від себе й принаднішу сусідку в позі іскушенія, зразу збагнула, так би мовити, що до чого.

Не тяжко уявити собі дальший перебіг подій. Вони покотилися природнім бігом.

Бо хоч містер Смив виясняв своїй дружині усе докладно, як вано в дійсності було, — але, скажіть, будь ласка, яка місис Смит на світі повірила б свойому чоловікові, знайшовши його у вище описаній ситуації.

Місис Смит уже кілька днів не відзивалася до свойого чоловіка, застосувавши американське т. зв. сайлент трітмент.

Вкінці мр Смит скапітулював і заговорив, так би мовити, до речі:

— Знаєш, серденько, це хутро, що ти мені показувала на виставці, яке тобі так дуже подобалося, можеш собі купити. Ось маєш гроші, тільки прости мені.

— Окей! сказала місис Смит. Вхопила гроші і наче фурія вибігла з хати й поскакала, беручи по два сходи на один крок, до помешкання сусідки, що було один поверх вище.

Вбігши до помешкання сусідки з тріюмфом скричала:

— Гурра! Штука вдалася! Ось гроші на хутро. Дякую за прислугу.

● Провід автономічного руху в Кашмірі насправді спочиває в руках — шкільних дівчат. Вони влаштовують такі бурхливі демонстрації проти вчительок, які з надмірної льояльности до Індії та індійських властей ображають Пакістан, що власті були примушені замкнути всі школи в столиці Кашміру Срінаґарі. Патріотизм мусульманських школярок, які виступають відважно проти панування Індії, захоплює всю молодь і потягає за собою байдужних старших громадян. Індійська поліція вбила трьох юнаків у шкільному віці, стріляючи до демонстрантів.

Дискографічна праця Степана Максимюка

9-го жовтня в будинку Української Вільної Академії Наук в Ню Йорку відбулося засідання Музичної Секції Академії. Темою вечора була доповідь С. Максимюка „С. Крушельницька і її фонографічна спадщина", яку прелеґент зарепрезентував разом з відгранням оригінальних записів співачки.

У прогалинах української музикології, дискографія займає одно з перших місць. Поза каталогами крамниць не появилося досі ні одне видання, — присвячене реєстрації і клясифікації комерційних чи приватних награнь українських мистців. Зір суспільства спрямований майже виключно до вже імпонованого числа добрих награнь випущених в останнім десятилітті. Зате багато записів вокальних чи навіть інструментальних творів з перед другої світової війни не найти у привабливих вітринах; вони лежать забезпечені проти людської цікавости грубими шарами пороху недосліджених сховків.

Праця С. Максимюка має подвійну вартість. Вона присвячена мало дослідженому предметові — українській дискографії, і опрацьовує спадщину артистки-сопрано, яка репрезентує найвищий щабель не тільки українського але й всесвітнього виконавчого мистецтва. При помочі численних джерел, автор встановив існування понад 30 оригінальних награнь С. Крушельницької та зібрав більшість з тих записів. Це число не враховує копій випродукуваних багатьма фірмами за останніх 60 років. Між оригіналами, робленими в Европі й Америці в роках 1903 - 1927, є оперні арії, пісні, в тому 4 українські, награні вже електричною методою мікрофону.

Для оцінки цих награнь можна б їх порівняти під одним аспектом до награнь Кошиця, цього найвизначнішого представника іншої виконавчої ділянки. Кошиць залишив немалий фонографічний матеріял, але награваючи свій хор в 1940-их роках, він не мав до розпорядимости того чудового звуку, яким чарував Европу в 1919 р. Крушельницька награвала платівки на вершку своєї слави її кращі записи, успішно відреставровані, тобто очищені від всіх непотрібних шумів, уможливлюють виразну уяву про дійсне звучання її неповторного голосу. Як виразно й незабутньо звучить відіграна під час доповіді арія „Ун бель ді ведреме" Мадам Батерфлай з однойменної опери Пуччіні, награна Мілянською Фонотипією тоді, коли Людкевич працював над „Кавказом", коли Барвінський щойно закінчив перші фортепіянові прелюди, тоді коли діяв Микола Лисенко.

Праця С. Максимюка не входить в чисто музикологічні проблеми вартости поодиноких творів, якости виконання, тощо. Для урізноманітнення праці автор переплітає багату дискографічну інформацію цитатами з рецензій визначних критиків і цікавими подробицями про широкі зв'язки С. Крушельницької і про висловлені їй признання від найбільших композиторів, дириґентів, від тих обожнюваних цілим музичним світом як Пуччіні, Тосканіні і ін. На підставі реальних матеріялів праця нагадує навіть про випадки самогубства між мистцями, за яких Крушельницька не згодилася вийти заміж. Як пише Ф. Каррі, автор біографії „Чарівна батута" („Маґік Батон") (Ню Йорк 1957) сам Тосканіні раз признався, що Крушельницька була одинока жінка, в якій він був дійсно залюблений...

Доповідь С. Максимюка в УВАН — це лише частина його праці. Повністю друкуватиметься вона в музичному журналі „Вісті", який виходить при співпраці фахових співробітників заходом хору „Дніпро" в Сейнт Пол, Міннесота, ЗДА. Журнал „Вісті" гідно продовжує працю розпочату українськими музичними журналами як „Музика" (Київ) „Українська Музика" (Львів) і заслуговує на увагу наших музичних кіл.

При кінці доповіді автор висловив наявну потребу центрального архіву рідких українських награнь і для доброго початку передав до УВАН копії майже всіх награнь С. Крушельницької. Загальна ситуація тепер сприяє дискографічній роботі; технічні удосконалення звуковідтворювання й копіювання, велике число українців затруднених в найбільших бібліотеках і архівах, нові засоби зв'язку як Товариство Українських Бібліотекарів — це потрібні чинники, які вже існують.

С. Максимюк має всі дані на те, щоб успішно використати ці чинники в дальшій праці. Він — молодий працівник радія, отже має відповідні зв'язки і необхідне знання техніки звукозапису. При тісній співпраці з музикознавцями можна б ще більше удосконалювати й поширювати засяги його вже тепер заплянованих дискографічних праць про тенорів О. Мишугу, М. Менцінського, І. Алчевського, і баса А. Дідура. Бажаємо С. Максимюкові якнайповніших успіхів в дальших опрацюваннях відблисків тієї золотої доби українських вокалістів.

Роман Савицький

ЦЕРКВА-ПАМ'ЯТНИК

(Закінчення зі стор. 2-ої)

для Владики Мстислава, що приклав стільки труду, віри та відданости в цім святім ділі збереження пам'яті тих мільйонів наших людей, яких забрала доля від нас.

Я вірю в остаточну перемогу нашу, у відродження Нашої Церкви, у вільну Україну й буде цей храм свідчити кождий час про цю нашу віру".

Вкінці виступив зі словом подяки Архиєпископ Мстислав. Він був глибоко зворушений всією врочистістю, присутністю такої маси народу, зібраних біля храму. Привіти трьох архипастирів нашої церкви з глибокими признаннями його заслуг в організації, керівництві та остаточному завершенні пляну побудови храму-пам'ятника. Всі важкі кампанії проти нього особисто, проти консисторії, усмішки зневіри — все те відійшло назавжди й тепер перед українською Церквою є відкритий новий шлях для дальшого розвитку.

Владика згадав в своїм слові всі такі труднощі, що він їх мав і підкреслив, що храм - пам'ятник був би давно укінчений з меншими витратами, якби всі парафії церкви виконали своєчасно свої обов'язки. „На жаль цього не було. Тільки 56 парафій зі всіх понад ста, виконали свої пляни пожертв на 1-го жовтня цього року. Я надіюся, що решта приложить зусилля і внесуть належне. І ми закінчимо тоді всі праці для прикраси храму всередині, поставимо іконостас, вкриємо стіни належними розмальованнями і так виконаємо свій обов'язок боргу перед нашою замученою Батьківщиною, нашими братами й сестрами, що загинули в часі Великого Голоду та переслідувань, що їх зазнав наш нарід від ворога..."

Після цього Владика Мстислав роздавав спеціяльні хоругви тим парафіям, які виконали свої пляни у збірці пожертв — разом 56 парафій. Але деякі з них не могли прислати своїх делеґатів здалека. Кожда парафія дістала окремі грамоти.

Ці пам'яткові хоругви з білого шовку мають напис: „Фундатор Церкви - Пам'ятника, парафія ... (її назва), а в середині великий графічний малюнок храму-пам'ятника й дата.

О 4-ій годині по полудні відбувся в німецькім ресторані бенкет, на якім було поверх 500 осіб. Під час бенкету були прочитані численні привіти та забирали слово представники українських організацій, про що вже було в „Свободі" дня 12 жовтня.

На руки Владика Мстислава були передані численні нові пожертви на закінчення внутрішнього оздоблення храму, як напр. від української православної парафії св. Петра й Павла в Янґставні, Огайо, чек на $ 3.000, українського фабриканта з Трентону п. Світлик, $ 2.500, Бр. Бачинських $ 500 та багато інших.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ

Увага! КОГОВС, АМСТЕРДАМ, Увага! ТРОЙ, ВОТЕРВЛИТ і ГАДСОН!

В неділю, 14-го листопада 1965 року о год. 3:00 по полудні в домі УКРАЇНСЬКОГО АМЕРИКАНСЬКОГО ГОРОЖАНСЬКОГО КЛЮБУ при Meadow St. в КОГОВС
— відбудуться —

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ
Окружного Комітету Відділів УНСоюзу

участь в яких повинні узяти члени Окружної Управи, Конвенційні Делеґати та представники й урядовці наступних Відділів — членів Округи:

АМСТЕРДАМ	266	ПІТТСФІЛД	150
БРОДАЛБИН	79	ТРОЙ	191
КОГОВС	57	ВОТЕРВЛИТ	13

ГАДСОН 476 і 477

В ПРОГРАМІ ЗБОРІВ:
1. Справоздання Окружної Управи з праці Округи.
2. Справоздання Відділів з їх діяльности.
3. На вищому (третьому) щаблі забезпеченевої служби — доповідь Ярослава Падоха.

В Зборах візьме участь
Д-р Ярослав ПАДОХ, головний секретар УНС

На Збори запрошені також всі члени УНСоюзу та загал Українського Громадянства цілої околиці.

Павло ШЕВЧУК, голова — Василь ТЕРЛЕЦЬКИЙ, секретар

З діяльности Денверської Групи УВАН

В цьому, 1965 році, сповнилося десятиліття діяльности Денверської Групи УВАН. У зв'язку з цим запроєктовано відзначити цей ювілей виїздною сесією Групи до інших міст впродовж літа 1965 року.

Секретар Групи, інж. Л. Биковський, побував у вересні в містах — Солт Лейк Сіті, Юта, Лос Анджелесі і Сан Дієґо, Каліфорнія, влаштовуючи там, в порозумінні з місцевими українськими культурними організаціями, відповідні конференції Денверської Групи УВАН.

Перша конференція відбулася 12-го вересня 1965 р. в м. Солт Лейк Сіті, в гостинному домі добродіїв Украдиг. Участь в ній взяла майже вся українська колонія враз з деякими представниками вірменської місцевої групи. Відвідала її також і гостя з Ню Йорку — інж. Софія Гаєвська, член Фундації УВАН. Відкрив засідання замість голови Групи, пок. проф. В. Тимошенка, секретар її — інж. Л. Биковський. Перед розпочаттям обрад присутні вшанували вставанням і однохвилевою мовчанкою пам'ять померлих дійсних членів УВАН — проф. В. Тимошенка, проф. П. Зайцева й проф. В. Савіцького та постійного учасника засідань в Солт Лейк Сіті, громадянина Ів. Веліцького. Після того інж. Л. Биковський повідомив присутніх про спалення українського відділу Публічної Бібліотеки Академії Наук в Києві дня 24 - 25 травня 1964-го року. На знак жалю й протесту на засланні у Воркуті, прізбори зареаґували на цей ганебний вчинок в системі русифікації України повстанням з місць і однохвилевою мовчанкою.

Під головуванням проф. В. Гвоздецького вислухано й обговорено п'ять доповідей з різних галузів науки.

Інж. В. Прохода, який щойно навесні 1965 року, після 11-ти літнього перебування хав до ЗДА, надіслав фрагмент своєї більшої мемуарної розвідки п. з. „На дні життя - перебування в київських в'язницях", який прочитав інж. Л. Биковський.

Другим доповідав проф. Ф. Украдига, реферуючи черговий розділ із своєї розвідки про ділання нирок в організмі, над якою він працює від багатьох літ. На цей раз він оповів „Механізм екскреції конституентів сечі нефронами нирок".

Інж. Ів. Громик поділився своїми споминами з перебування в Кам'янець - Подільському Сільсько - Господарському Інституті, який він скінчив.

Проф. В. Гвоздецький зреферував нову книжку з ділянки кліматології: „И. Є. Бучинский, Климат Украины в прошлом, настоящем и будущем. Киев, 1963, 8-ка, 308 ст." — вважаючи її на основі змісту, винятковою публікацією з-поміж видань в СССР.

Останнім говорив інж. Л. Биковський на тему — „До проблематики ґольдельманознавства", реферуючи розділ із своєї ювілейної праці про проф. дра С. І. Ґольдельмана у зв'язку з його 80-літтям, що обіймав — „Підготовчий період у житті С. І. Ґольдельмана".

Всі доповіді, за вийнятком проф. В. Гвоздецького, були фрагментами більших праць, над якими працюють нині доповідачі. То був свого роду вгляд в майстерню дослідників. Увесь оповіджений на засіданні матеріял тепер упорядковується і буде незабаром опублікований по різних виданнях.

Після конференції відбулося врочисте прийняття, під час якого інж. Ів. Громик виголосив „Ювілейне слово" про інж. Л. Биковського, секретаря Денверської Групи УВАН, відзначаючи його науково - організаційні старання на Заході ЗДА

Л. Б.

Збори Відділів УНСоюзу

НЕДІЛЯ, 7 ЛИСТОПАДА 1965 р.

БОСТОН, Масс. Загальні річні збори Відділу 238-го УНС, зараз по Сл. Божій у парафіяльній залі церкви св. Андрія Первозванного. Присутність усіх членів Відділу обов'язкова. — В. Міґован, гол., А. Баранник, секретар.

Купуйте в підприємствах що оголошуються в „Свободі"

ТАРЗАН, ч. 5 524. Мореллі в ролі Тарзана...

BACK AT THE CITY OF ZIMBA, WALA WAS ALERTED "TARZAN RETURNS!" CRIED ONE OF HER SUBJECTS

THE HIGH PRIESTESS RUSHED TO THE ENTRANCE, HOPING DESPERATELY THAT THE NEWS WAS TRUE.

WALLACE GRINNED. "THERE SHE IS, PAL, WAITING JUST FOR YOU— NOW LET'S SEE IF YOU'RE A GOOD ACTOR!"

Та гляньмо на місто Зімба, де Веле була заалярмована. — Тарзан вертається! — кричав один із її підданих.

Найвища жрекиня поспішила до входу, розпачливо сподіваючись, що вістка правдива.

Воллес шкірив зуби. — Ось там вона є, приятелю, чекаючи на вас... Аж тепер побачимо, чи ви є добрим актором.